

Řeholní sestry v Odrách

Působení řeholních sester v Odrách je v novodobé historii hlavně spojeno s hraběnkou Charlottou z Fürstenbergu. R. 1855 povolala do Oder sestry Kongregace sester františkánek, ošetrovatelek III. Řádu svatého Františka z jejich mateřského kláštera sv. Mořice u Münsteru ve Vestfálsku. Sestry se staraly o nemocné v nově zřízeném špitálu pro chudé, který stál na břehu řeky Odry. V r. 1858 byla sepsána zakládací listina Nadační nemocnice lantraběnky z Fürstenbergu, podle které mají o nemocné pečovat tři sestry této kongregace. R. 1866 byl zakládací listinou zřízen Lantraběcí Fürstenberský chorobinec (vedle nemocnice na nemocničním pozemku). Péče o chovance má být zajišťována dalšími dvěma sestrami této kongregace. Sestry pracovaly v nemocnici do r. 1960, kdy s nimi byl rozváznán pracovní poměr, a byly přemístěny do Bílé Vody. Část sester německé a polské státní příslušnosti zůstala

v Odrách v rodinném domě u paní Z. P., než se po několika letech vyřizování potřebných dokladů podařilo je přemístit do Polska a Německa. Paní M. J. vzpomíná, jak jedna ze sestřiček zachránila život jejímu tatínkovi. Bylo to v roce 1956, tatínek ležel v nemocnici s těžkým zánětem ledvin. Sestřička, když viděla jeho stav, rozhodla se podat dvojnásobnou dávku antibiotik. Léčba zabrala a tatínkův stav se výrazně zlepšil.

Sestry v Odrách dále působily v Domově důchodců, a to sestry rafaely v období 18. 12. 1955 - 31. 7. 1957. Byly to dvě sestry, které pracovaly jako ošetrovatelky. Po nich přišly sestry Kongregace Milosrdných sester III. Řádu sv. Františka v Opavě. Svou činnost zahájily 1. 8. 1957, kdy do Oder přišly z olomoucké fakultní nemocnice. Působily zde do 1. 6. 1958, kdy odešly ke svým spolusestrám do Domova důchodců v Českém Dubu. Vystřídalo je šest Milosrdných sester sv.

Kříže, které přišly z Mařenic. Kromě práce u nemocných, v kuchyni a prádelně obdělávaly sestry i zahradu a privátně vyučovaly hudbě či latině. Při tom žily s farností, účastnily se bohoslužeb ve farním chrámu, zpívaly v kostelním sboru a pomáhaly kněžím. Činnost sester byla ukončena v listopadu 1967.

Samostatnou kapitolou je působení sester na církevní škole. „...rozhodla jsem se po zralé úvaze, že zřídím v městě Odrách dívčí školu“. (Charlotta z Fürstenbergu, 6. května 1861) Tak se stalo položením základního kamene a jeho posvěcením 26. dubna 1859 farářem Josefem Hilscherem. Další jednání byla svízelná, výkup pozemků a demolice starých objektů trvaly delší dobu, než samotná stavba budovy. Škola byla vysvěcena 1. dubna 1861 a hned druhý den převzaly dvě sestry Kongregace Milosrdných sester III. Řádu sv. Františka v Opavě své žákyně k vyučování. Běžný školní rok začínal většinou 16. září nebo 1. října. Jedna z pamětnic vzpomíná, že 4. října na svátek sv. Františka (velká řádová slavnost) měli volno a nemuseli se učit. O školu byl velký zájem, v roce 1864 byla čtyřtřídní, ve školním roce 1876/77 měla 288 a v roce 1913/14 v osmi třídách s vlastní měšťankou 389 žákyň. Kromě klasického vyučování sestry vedly i kurzy ženských ručních prací (vaření, šití, stříhy, pletení), těsnopisu, jazyků, hry na hudební nástroje. S. Corona vzpomíná: „Dřív to bylo tak, že když děvčata uměla dvě řeči, tak lépe dostala zaměstnání. Tak tu děvčata už třeba měla třetí třídu měšťanky a opakovala to ještě v němčině, aby právě uměla dvě řeči. Když jste uměla

Sestřička a zachráněný pacient, společné foto na balkóně nemocnice, r. 1956.
Sestry františkánky ošetrovatelky.

Nemocnice, historická fotografie.

Budova školy, historická fotografie.

Svaté přijímání v Odrách.

Děvčata ze 3. měšťanky, 1934. Vyučující sestry zleva S. Ludwika, s. Leokardia, s. Theodora, s. Eldegard, s. Hermine, s. Fides, s. Tarzisia a uprostřed p. Emil Pillich, který vyučoval náboženství.

dvě řeči, tak jste mohla být zaměstnána v kanceláři. A když jste neuměla česky, německy, tak to nešlo". Narůstající počet tříd i dívek vedl k vnějším i vnitřním stavebním úpravám. Na přelomu století byla budova dvouposchodová, v přízemí byla zřízena mateřská škola (45 dětí). Před druhou světovou válkou ještě došlo k výstavbě druhé budovy, v níž byla tělocvična, a internát byl rozšířen. Sestry se nestaraly jen o vzdělávání svých svěřenců, ale protože v rodinách žákyň byla mnohdy velká sociální bída, opatrovaly jim obutí, ošacení a zajišťovaly u dobrodinců i stravu.

Příchod fašistů dával tušit, že se nad působením sester stahují mraky. Sestry musely v roce 1939 odejít. Jen málo jich zůstalo v Odrách a živily se soukromým vyučováním. I období mezi osvobozením a Únorem bylo dobou nejistoty a vzdělá-

vací činnost se nerozběhla do té míry, jak před válkou. Po roce 1950 musely sestry opustit veškerou činnost s dětmi, jako např. školu v přírodě, závodní jesle.

Činnost církevní školy byla obnovena v roce 1991. Někdy na přelomu dubna a května zazvonil v kanceláři Charitního domova v Choryni telefon. S. Janě Petrášové volal její známý, že v Odrách obnovují církevní školu a že by potřebovali učitelku ekonomických předmětů. Ona je odkázala na provinční představenou a v duchu si rekla: „Ona mě nedá“. Ale slovo dalo slovo a do Oder přišly Milosrdné sestry sv. Kříže. První školní rok 1991/92 s. Jana dojížděla do Oder na dva dny v týdnu a kromě ekonomiky učila i dějepis. Po nové žádosti byly pro příští školní rok uvolněny další sestry, nicméně nastal problém, kde bydlet. Nakonec bylo rozhodnuto o přestavbě bu-

dovy kaplanky. Sestry do té doby bydlely v podnájmu u jedné rodiny a pak na druhé budově internátu školy. Na konci prázdnin r. 1994 se sestry přestěhovaly do kaplanky, kterou 1. září posvětil otec biskup Josef Hrdlička. Po dokončení stavebních úprav byla postupem času vybudována i malá zahrádka. V sesterském společenství došlo k posílení a obměně. Do nového školního roku vstupuje pět sester, téměř všechny mají kombinovaný úvazek jako učitelky i jako vychovatelky domova mládeže. V prosinci pak přichází ještě jedna starší sestřička, která je oporou v domácnosti, dutou vrbou, příkladem trpělivosti. Byla oblíbena nejen mezi sestrami, ale i u farníků, a navázala velmi hezké přátelství a spolupráci s farní hospodyní paní Šimarovou.

S příchodem kaplana na oderskou faru nastaly časy, kdy mohly sestry čekat jakékoli překvapení. Jednou například dostaly telefonát z nádraží, že je tam pro ně velká zásilka. S. Karmela tedy pro ni zajela autem, (bylo to opravdu velké) a přemýšlela, kdo a co mohl poslat. Přivezené balíky sestry dotáhly do pokoje v přízemí a kněžím určitě bylo líto, že nevidí výraz jejich tváře. V balících byly zimní pneumatiky z garáže sester. Na oplátku zase sestry při žehlení prádla zašily kapsy jejich kalhot. S. Karmela vzpomíná na tuto dobu začátků velmi hezky.

Spousta věcí vůbec nebyla jednoduchých, chyběly zkušenosti, doplňovalo se vybavení, ale vše se jaksi řešilo s nadšením, pochopením, vzájemnou podporou. Sestry se hodně zapojovaly i do činnosti farnosti – úklid a zdobení kostela, výuka náboženství, účast na farních aktivitách, farní tábory, přednášky. Ve škole byly zapojeny do všech větších školních akcí. Patřily mezi ně dny otevřených dveří, Mikuláš na náměstí (připravovaly se balíčky a program pro cca 500 dětí), Přehlídka zájmové umělecké činnosti, Žluté úterý (studentky na náměstí vysvětlují velikonoční symboly a význam Velikonoc), školní akademie, svěcení křížů a kapliček (studentky zajišťují zpěv – jedním z prvních bylo svěcení kříže na Dobešově).

Skladba a počet sester se v průběhu doby měnily. Asi nejvíc sester zde bylo v r. 2003, kdy se opravoval provinční dům v Kroměříži a do Oder se na přechodnou dobu uchýlily starší sestry. Bylo nás celkem sedm. I když pro sestřičky bylo každodenní zdolávání schodů při cestě do kostela docela namáhavé, na tuto dobu vzpomínají rády. Dokonce i na to, jak se s. Iris pletly cibuli na zahrádce. Od roku 2009 jsou ve společenství už jen tři sest-

Návštěva s. Shalini z Indie v oderském společenství, r. 2000

S. Marie Goretti a otec Vojtěch Kliment, r. 1999

Mikuláš v církevní škole. Na fotografii s. Jana Petrášová

ry, které pracují ve škole jako učitelka a vychovatelky. V roce 2012 odešla ze školy s. Iris a zapojila se do úplně nové činnosti. Pod Charitou Odry se začala věnovat lidem bez přístřeší. Bylo vybudováno centrum Stanice pomoci maják a docela úspěšně se rozvíjela spolupráce se sociálním odborem města Odry. Bezdomovci postupně, jak získali důvěru, začali o sebe více dbát, chodí relativně čistí a zapojují se do chodu Stanice pomoci. Samozřejmě je umývání nádobí a týdenní úklid – zamést a vytrít podlahu. O Vánocích měli se sestrami štědrovečerní večeři, na které se podíleli přípravou bramborového salátu a zdobením stromku.

Sestry se také pod záštitou Charity zapojují do Tříkrálové sbírky od doby jejího vzniku. S. Iris začínala jako klasický koledník - pěšák, pak pomáhala při organizování a získávání dalších koledníků, zejména z řad studentů církevní školy, a posledních pár let ve vrchním vaříčem guláše při sobotních koledovacích dnech. V roce 2014 měla Tříkrálová sbírka rekordní počet kolednických skupinek.

Jako blesk z čistého nebe přišla zpráva o **ukončení činnosti Milosrdných sester sv. Kříže v Odrách. Stane se tak během srpna 2014.** Sestry se během prázdnin postupně stěhují na nová působiště a zůstává otázkou, co se započatým (bezdomovci) a rozvinutým (škola) dílem. Takovým zvláštním paradoxem je, že s. Karmela v r. 1994 pomáhala při stěhování sester na kaplanku a o 20 let později je u vystěhování. Celkem tady v Odrách strávila 16 let svého života, s. Iris 14 let. Odry jsou krásné místo, které si sestry ponесou dál ve svých srdcích.

Přehled sester:

S. Jana, 1991 – 2003; vyučující, v letech 1992 – 1996 třídní učitelka, od r. 1998 ředitelka školy

S. Mirjam Dieltlová, 1992 – 1994; vychovatelka, vyučující, od r. 1993 třídní učitelka

S. Magda Zapletalová, 1992 – 1994; vychovatelka, vyučující

S. Mlada Anna Vehovská (opavská), 1992 -1993; vyučující

S. Marie Magdalena Tvarůžková, 1993 – 1994; vyučující, dramatický kroužek

S. Veronika Janíčková, 1993 –1996; vychovatelka, vyučující - praxe v nemocnici

S. Karmela Chromíková, 1993 – 1999; vychovatelka 2004 – 2014; vychovatelka

S. Charitas Matulová, 1994 – 1996; vychovatelka, vyučující

S. Marie Goretti Dřimalová, 1994 – 2000; vychovatelka, vyučující

Stěhování na kaplanku, 1994

Po mši svaté v domově důchodců

S. Salome a s. Iris po slibech v Kroměříži

Stanice pomoci: klienti se zapojují do přípravy večere (bramborové placky)

S. Lydie Harbichová, 1994 – 1996
v domácnosti sester

S. Filipa Macháčková, 1995 noviciátní praktikum (domov mládeže)

S. Edita Michlovská, 1995 noviciátní praktikum (domov mládeže)

S. Hildegarda Šablaturová, 1996 – 2007; v domácnosti sester

S. Pavla Křivánková, 1998 (5 měsíců) výpomoc při výuce NJ

S. Zuzana Macečková, 1998 (1 měsíc) zástup za s. Karmelu, která měla přípravu na věčné sliby

S. Edita Michlovská, 1999 – 2000; vychovatelka

S. Kristina Špačková, 1999 – 2007; vychovatelka

S. Iris Marie Pavelková, 2000 – 2014; výuka somatologie, 2004 – 2007 třídní učitelka, 2008 – 2012 třídní učitelka, 2012 – 2014 zaměstnanec Charity Odry

S. Vladislava Tkadlecová, 2003 v domácnosti sester (z důvodu oprav domu v KM)

S. Tekla Krahulcová, 2003 v domácnosti sester (z důvodu oprav domu v KM)

S. Bernadetta Růžičková, 2003 – 2004; v domácnosti sester

S. Mariella Sklenářová, 2003 – 2008; v domácnosti sester

S. Emanuela Vévodová, 2004; noviciátní praktikum (domov mládeže)

S. Pavlína Kolková, 2006 – 2009 v domácnosti sester

S. Alena Mojčáková, 2008 – 2012; vychovatelka

S. Barbora Mašková, 2011 – 2012; vrátnice školy

S. Karolína Běláková, 2012 – 2013; vrátnice školy

S. Víta Foltová, 2013 -2014; vrátnice
Z Oder pochází: S. Martina Tomečková, S. Salome Malá.

Rozloučení se sestrou Iris

Dne 23. 07. 2014 proběhlo za účasti představitelů města Odry starosty Ing. Pavla Matušů, tajemníka MěÚ Odry Mgr. Petra Mlčocha a pracovníků odboru sociálních věcí MěÚ Odry pracovní setkání se sestrou Iris, která se podílela na spolupráci s cílovou skupinou – lidmi bez přístřeší na území města Oder.

V průběhu tohoto setkání starosta města poděkoval sestře Iris za její dlouhodobou sociální práci s lidmi bez přístřeší na území města Oder a předal jí jako věcnou upomínku na její působení v Odrách Rollederovu Kroniku města Odry a květinový dar.

Odbor sociálních věcí MěÚ Odry

Sr. Iris: Ke čtyřicetinám jsem dostala nové místo

Do Oder ji poslali jako novičku před čtrnácti lety. Učila na Střední pedagogické a střední zdravotnické škole sv. Anežky České, v posledních dvou letech se věnovala sociální oblasti. Lidem bez domova nabídla nejen azyl a hmotnou pomoc, především jim ukázala cestu a dala naději. Když získala jejich důvěru, musí z Oder odejít. Čerstvá čtyřicátnice, Mgr. Veronika Pavelková.

Milosrdné sestry svatého Kříže působily v Odrách řadu let, proč nyní odcházejí?

Z dopisu, který jsme obdrželi, vyznívá vysvětlení celé situace tak, že v naší kongregaci je nedostatek řádových sester a navíc existuje požadavek, aby sestry nezůstávaly dlouho na jednom místě. Naši představení usoudili, že není síly, aby zabezpečili fungování komunity v Odrách.

Kam tedy povede vaše cesta z Oder?

Zůstaly jsme tu tři a každá putujeme někam jinam. Jedna sestřička už je na Vyšehradě. Sr. Karmela, která v Odrách působila s přestávkou 16 let, půjde do Kájova v jižních Čechách, a já do Kroměříže.

Už víte, jaké tam bude vaše poslání?

Měla bych působit na internátě jako vychovatelka. Vracím se do školství, zase z jiného úhlu.

Dneska jste tady, zítra zase jinde...

Tam, kde jste zrovna potřebná?

Ano. Konečně, heslem našich zakladatelů bylo: „Potřeba doby je vůle Boží.“ Slibem poslušnosti se každá z nás vzdala vlastní vůle být tam, kde zrovna chce, kde se jí líbí a jde tam, kam je poslána a kde je to potřeba.

Kde je váš původní domov, odkud pocházíte?

Zakládám si na tom, že jsem z Bahna.

Z Bahna?

Ano. Vždycky mě těší ten udivující výraz v obličejí (smích). Je to tady na Moravě, v Lašsku. Konkrétně jde o místní část Místku (Frýdek – Místek). My jsme takoví patrioti, my Bahňáci (smích). Rodiče to měli blízko, často mě navštěvovali, teď už to bude dál, do Kroměříže...

Nevypadáte moc natěšeně?

To asi přijde. Srostla jsem s tímto krajem, s prací... Po čtrnácti letech je těžké odejít, je to kus života. I kněží říkají: „první místo, první láska“, pak už člověk všechno ostatní jen srovnává.

Jak jste se dostala právě do Oder?

Po škole jsem nastoupila do noviciátu v Kroměříži a po složení slibů jsem byla odeslána do Oder. Bylo to 7. dubna 2000, dobře se mi to pamatuje. Prakticky hned jsem se zapojila do činnosti církevní školy. Od školního roku 2000/2001 jsem učila, celých 12 let. Poslední dva roky jsem se v Odrách věnovala sociální práci.

Učení Vás bavilo?

Já myslím, že bavilo. I když ze začátku jsem prý vypadala strašně vyplašeně a vyděšeně. Noviciát, který je u nás dvouletý, totiž spočívá v tom, že jste v klášteře, málokdy se dostanete ven mezi lidi. A já jsem byla najednou poslána přímo mezi mládež, mezi pubertáky (smích), takže začátky byly vyplašené.

Co vás přivedlo k sociální práci?

Chtěla jsem odejít ze školy, protože jsem se cítila už hodně vyčerpaná. Potřebovala jsem nutně změnu, ale současně jsem nechtěla odejít z Oder. Často jsem si povídala s panem Kučerkou, který si už delší dobu hrál s myšlenkou pomoci bezdomovcům. Denně

je vídal u Odry a hledal cestu, jak by jim pomohl. Lidé bez přístřeší chodívali v zimě na faru na polévku, horký čaj nebo se jen ohřát, tak jsem je postupně poznávala. Když jsem zůstala bez práce, vyplynulo to přirozeně samo. Skončila jsem pod Charitou a začala se věnovat sociální oblasti.

V čem konkrétně ta činnost spočívala?

Pomáhala jsem lidem, kteří nemají kde spát, případně přespávají v různých vybydlených domech. Hlavní náplní bylo zajištění chodu Stanice pomoci Maják, kterou provozuje Charita Odry v budově Úřadu práce na Nádražní ulici. Jsem ráda, že se podařilo zakotvit právě tam, protože s úřadem spolupracujeme. Když naši klienti dostanou od úřadu papíry na vyplňování, můžou si je u nás vypsát a schovat, nemají je zmuchlané. Zároveň jim pohlídám a připomenu důležité termíny.

Druhá část mého úvazku spočívala v lokální asistenci pro konzultanta Agentury pro sociální začleňování pana Kružíka. Tato práce se týká sociálně vyloučených a sociálně slabých obecně, mým úkolem byla například koordinace schůzek mezi zástupcem agentury a zástupci města.

Kolik máme v Odrách lidí bez domova, kteří vaši pomoc využívali?

Dělala jsem si statistiku za loňský rok. Do centra pravidelně docházelo 13 lidí s různou mírou četnosti - někteří jednou, dvakrát za měsíc, jiní téměř denně. A pak jsem měla dalších 13, kteří se objevili tře-

ba jednou za půl roku. Někteří jen projíždějí Odrami, tak se u nás zastavili.

Všichni si k vám našli cestu sami, nebo jste za nimi chodila a musela je přesvědčovat?

Měla jsem výhodu v tom, že jsem začínala s těmi, kteří už dříve docházeli na faru. Věděla jsem tak o pěti lidech a ti pak řekli i ostatním. Vždycky jeden z těch pěti přivedl kamaráda a ten kamarád pak dalšího kamaráda a mezitím ten první přestal docházet, ale místo něj už chodilo pět dalších, postupně se to tak nabalilo.

Podářilo se někomu z vašich klientů najít si střechu nad hlavou nebo práci?

Někteří žijí na ulici osm let, návrat do „normálního“ života je běh na strašně dlouhou trať, dva roky jsou krátká doba. Už jsou zvyklí a cítí se v tom bezpečně, každý nový začátek je pro ně těžký. Navíc lidé s nimi mají špatnou zkušenost, tak se jim práce i bydlení těžko hledají. Pro čtyři lidi, kteří přespávali u Odry, jsme zajistili ubytování v domě na Hranické ulici. Ale je to časově omezené, pouze do podzimu.

Rozmlouváte se svými klienty o začlenění do společnosti, o závislostech a případném odvykání? Přece jen, žijí svým způsobem svobodným životem. Jak se k těmto otázkám staví?

Často vedeme různé motivační rozhovory. Většinou tam mám chlapy kolem čtyřicítky a starší, kteří mají svůj způsob života zažitý a těžko něco změní, svým způsobem jim to tak vyhovuje. I když nějaká změna tam určitě je. Chodí si pravidelně prát věci, sprchují se, chodí čistější. Jinak pobírají dávky hmotné nouze – příspěvek na živobytí. Podmínkou je, aby byli v evidenci

úřadu práce. Dávky jsou pro ně dostatečnou motivací, aby si hlídali termíny a docházeli na schůzky.

Jak klienti vaši pomoc přijímají?

Nikdy jsem neměla pocit strachu nebo ohrožení. Nepříjemně jsem se cítila dvakrát, ale to se mi stalo u lidí, kteří městem jen projíždějí. S místními jsem nikdy neměla problém. Pozdraví, poděkují, i když jsou nevěřící, tak se rozloučí „S pánem Bohem“. Vděčnost tam určitě je, dokonce ji teď zažívám třeba tím, že po sobě umývají nádobí, i hrnce, ve kterých se vaří, uklidí, zametou, vytřou...

Jak jste to dokázala?

Já nevím, prý to s chlapama umím. Myslím, že je to kouzlo „uniformy“ (smích).

Co tedy bude dál, až z Oder odejdete?

To nevím, pan Kučerka hledá možnosti i lidí, ale zatím neúspěšně. Asi jsem nasadila vysokou laťku (smích).

Jsou s vaším odchodem smíření klienti?

Když jsem jim to řekla poprvé, tak bylo ticho a nic. Čekala jsem emotivní reakce, ale došlo jim to asi až později. Teď už si o tom povídáme, tak se s tím smířují. Ale říkají, že jim budu chybět. Mají obavy z toho, co bude dál.

Jak to cítíte vy? Budete se umět ze dne na den odstříhnout a začít nový život?

Nebude to snadné. Myslím, že až tak navázaná nejsem, ale pokud se o těchto lidech dozvím, budu ráda. Jeden z mladších klientů ušel velký kus cesty, sám požádal o léčbu a absolvoval ji, rád by odešel, začal pracovat a žil „normálně“. Jeho osud bych ráda znala.

Bude se vám po téhle práci stýskat?

Bude. I po škole.

Jaký je váš vztah k Odrám?

První láska, na kterou se nezapomíná.

ná. Odry jsou takové malebné místo, přirostlo mi to tady k srdci. Zvykla jsem si na prostředí i na lidi, navázala jsem přátelství.

Budete mít možnost Odry navštívit?

Na stejné téma jsme uvažovaly i s ředitelkou církevní školy, paní Hostašovou. Kroměřížské gymnázium, kde budu působit, se pravidelně účastní přehlídky církevních škol v Odrách. Takže doufám, že nějaká návštěva se naskytne, ale vždycky už to bude jen návštěva, už to nebude „domů“.

Cítíte to tak, že přicházíte o domov?

Je to blbé, že? Neměla bych mít domov, můj pravý domov je až v nebi. Ale svým způsobem ano, protože člověk tady zakořenil, čtrnáct let je dlouhá doba. Za ty dva roky práce v sociální oblasti jsem poznala víc lidí než za dvanáct let, co jsem učila. Předtím jsem znala víceméně jen cestu z kláštera do školy a zpět.

Ale Kroměříž je taky pěkná...

Je, ale už to není ono. Kroměříž je velká, už nebudu mít takový kontakt s lidmi. Je fakt, že ji mám zažitou před čtrnácti lety. Teď to může být úplně jinak.

Můžete očekávat, že vás vaše cesta zavede ještě někam jinam, nebo je Kroměříž konečná?

Byla bych ráda, aby to nebyla moje poslední štace.

Na co jste nejvíce pyšná za své působení v Odrách, co se vám podařilo?

Ukázat lidem, že i „jeptišky“ jsou úplně normální. Chodí do práce, umí se bavit, jezdí na kole a dá se s nimi mluvit o různých věcech. Jinak jsem taky dovedla dvě třídy k maturitě, položila základy práce s lidmi bez přístřeší a taky si po dvaceti letech obnovila řídičské schopnosti.

Lucie Kaspříková

Tříkrálová sbírka, zázemí a občerstvení pro koledníky

Pečení perníků v církevní škole

